

Offentliggjort d. 5. december 2012

Gældseftergivelse eller gave - aftale om gave eller aftale om nedskrivning af fordringen - betydningen af parternes forståelse af konstruktionen - værdiansættelse af fordring - Retten i Koldings dom af 30/11 2017, BS 4-2144/2015 ©

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Retten i Kolding fandt ved en dom af 30/11 2017, at debitor ifølge en eftergivet fordring havde løftet bevisbyrden for, at fordringen havde en lavere kursværdi end pari for kreditor, debtors moster, på tidspunktet for gældseftergivelsen. Skatteansættelsen blev herefter hjemvist til fastsættelse af fordringens værdi for kreditor.

At kreditor i tilknytning til gældseftergivelsen havde foræret debitor et beløb til betaling af skatten af en gave på fordringens nominelle værdi tillige med skatten af den indbetalte skat, fandtes ikke alene at kunne udgøre grundlag for beskatning efter kursgevinstloven § 21.

Efter kursgevinstlovens § 21 skal personer medregne gevinst ved eftergivelse, forældelse, konfusion eller præklusion af gæld i det omfang, gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen m.v., jf. tillige § 24 om gevinst som følge af gældseftergivelse ved akkord m.v.

Om det centrale begreb ”... nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen m.v...”, der ligeledes indgår i kursgevinstlovens § 24, anføres i de særlige bemærkninger til § 21 i.f., at:

”For så vidt angår eftergivelse m.v., der ikke er omfattet af reglerne i lovforslagets § 24 om eftergivelse af gæld ved tvangsakkord, frivillig akkord eller gældssanering,

Offentliggjort d. 5. december 2012

kan den hidtidige praksis efter statskattelovens § 4 – 6 fortsat anvendes som udgangspunkt for bedømmelsen af, om der foreligger en skattepligtig gevinst.”

Amby sammenfattede i Kursgevinstloven 1994 med kommentarer, s. 129, note 3, vurderingskriteriet derhen, at *”Vurderingen af fordringens værdi skal altså foretages ud fra kreditors stilling og situation, herunder udsigterne til at få et større beløb tilbagebetalt ved en retslig forfølgelse af debitor, herunder konkursbehandling.”*

I praksis har en beskatning efter kursgevinstlovens § 21 bl.a. været aktuelt i flere sager vedrørende kommanditselskabers eftergivelse af kommanditisters gæld. Eksempelvis kan nævnes sagen ref. i SKM2012.721.ØLD, hvor en skatteyder ansås for skattepligtig af hans andel af en gældseftergivelse meddelt af kommanditselskabet, da fordringen var nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor. Det var således ikke dokumenteret, at der var givet transport i skatteyderens resthæftelse over for kommanditselskabet, ligesom det ikke var dokumenteret, at skatteyderen ikke var i stand til at betale sin del af gældseftergivelsen.

Skattemyndighederne har i Juridisk Vejledning, afsnit C.B.1.4.3.3 på linie hermed angivet retsstillingen således, at:

”Det er skyldners betalingsevne på eftergivelsestidspunktet, der er afgørende for vurderingen af fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen mv. Er gælden nedsat til det beløb, skyldner ud fra en konkret vurdering må anses at kunne betale, er gældseftergivelsen ikke skattepligtig for skyldner. Se SKM2002.219.VL.

Det er derimod ikke tilstrækkeligt, at gældseftergivelsen samlet set er forretningsmæssigt begrundet, hvis nedsættelsen af gælden ikke beror på en konkret vurdering af den enkelte skyldners betalingsevne. Se TfS 1998, 157 LSR, TfS 1998, 158 LSR og SKM2012.389 BR.”

Med en dom afsagt af Retten i Kolding den 30/11 2017 er føjet en noget overraskende facet til vurderingen af, hvorvidt en fordring er blevet nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen

Offentliggjort d. 5. december 2012

Sagen afgjort ved Retten i Koldings dom af 30/11 2017

Sagen drejede sig om den skattemæssige kvalifikation af en disposition til udligning af en nieces gæld til en moster.

Niecen havde i 2005 optog et lån hos mosteren på 630.000 kr., da niecen var økonomisk trængt. Af et brev af 25/10 2005 fra mosteren til niecen vedrørende lånet fremgik, at lånet skulle forrentes med 2 pct. pr. år, og at lånet først skulle tilbagebetales ved niecen og dennes ægtefælles død.

Niecen modtog beløbet og underskrev et gældsbrief herom dateret den 24/12 2005. Af gældsbriefet fremgik, at niecen modtog et lån på 630.000 kr. fra mosteren med virkning fra 1. november 2005, at lånet skulle forrentes med 2 pct. pr. år, og at lånet løb, indtil niecen og dennes ægtefælle var afgået ved døden, og herefter skulle tilbagebetales i forbindelse med afslutningen af den længstlevendes bo, dog senest 12 måneder efter dennes død. Videre fremgik, at låntager kunne tilbagebetale lånet uden varsel forud før dette tidspunkt, men ikke før ovennævnte begivenheder indtraf kunne opsiges af kreditor eller fremtidige ihændehavere af gældsbriefet.

6 år senere, hvor niecen ikke havde betalt renter i 2010 og 2011, angiveligt som følge af økonomiske problemer, besluttede mosteren i 2011 at hjælpe niecen, og i et brev af 25/12 2011 skrev mosteren til niecen:

”Med virkning fra 1. januar giver jeg dig en gave, der svarer til det lån på kroner 630.000, som jeg har ydet dig.

Endvidere giver jeg dig et beløb på kroner 684.691, som er den skat, som gaven inddebærer.

Dette beløb sørger statsaut. Revisor L.. for bliver fremsendt direkte til SKAT den 31. december 2011 for at undgå morarenter”.

Det viste sig efterfølgende, at skatten ikke var beregnet korrekt, og mosteren indbetalte i stedet 654.405 kr. til SKAT.

Der var i sagen enighed om, at den kontante indbetaling til SKAT på 654.405 kr. til dækning af dels niecens formodede skattekrav vedrørende de 630.000 kr. og dels skatten

Offentliggjort d. 5. december 2012

af skatteindbetalingen på 654.405 kr., var en gave i form af en kontant betaling, der skulle beskattes hos niecen.

Tilbage stod spørgsmålet om, hvordan bortfaldet af gælden/gaven på de 630.000 kr. skulle behandles skattemæssigt.

Landsskatterettens kendelse

For Landsskatteretten drejede sagen sig om, hvorvidt nedskrivningen af fordringen på 630.000 kr. til 0 kr. var sket til en lavere værdi end fordringens kursværdi.

Landsskatteretten nåede frem til, at der skulle ske beskatning af de 630.000 kr. med følgende begrundelse:

”Landsskatteretten finder, at klageren er skattepligtig af 630.000 kr., der må anses for en gave eller eftergivelse af en gæld, idet vurderingen af klagerens betalingsevne er den samme i begge tilfælde, jf. Tfs 1996, 448 H. Det er ikke tilstrækkelig dokumenteret, at klageren ikke har haft midler til at betale med, ligesom der er lagt vægt på, at klageren selv har valgt, hvornår gælden i givet fald er forfalden, idet det bl.a. af gælds brevet fremgår, at ”Lånet løber indtil [...] og [...] begge er afgået ved døden og skal tilbagebetales i forbindelse med afslutningen af den længstlevendes bo.”

I denne sammenhæng bemærkes, at det nok ikke var helt tilfredsstillende for skatteyderen, at Landsskatteretten afgjorde sagen særligt med henvisning til at *”Det er ikke tilstrækkelig dokumenteret, at klageren ikke har haft midler til at betale med”* set i lyset af, at Landsskatteretten havde nægtet omkostningsgodtgørelse til syn og skøn vedrørende fordringens værdi. Et syn og skøn, der efterfølgende blev iværksat ved Retten i Kolding, og som skulle vise sig at få afgørende betydning for sagen.

Sagens behandling ved Retten i Kolding

For Retten i Kolding drejede sagen sig i første række om, hvorvidt kreditor i henhold til aftalen havde ydet debitor en **gave**, der blev anvendt til indfrielse af debtors gæld, således at der skulle ske beskatning af gaven efter statskattelovens § 4, jf. kursgevinstlovens § 21, stk. 1, eller om der var tale om **eftergivelse** af en fordring, hvor kursen på fordringen var mindre end pari, således at der skulle ske beskatning af et mindre beløb eller slet ingen beskatning.

Offentliggjort d. 5. december 2012

Som nævnt blev under sagens behandling ved Retten i Kolding afholdt syn og skøn over fordringens værdi. Skønsmanden nåede frem til, at fordringen maksimalt var 210.000 kr. værd, hvis gældsbevets betingelse om, at det først kunne opsiges ved debtors og denne ægtefælles død, skulle lægges til grund. Hvis derimod kreditor kunne opsiges gældsbevet på anfordring, var kursen 0.

Niecen gjorde til støtte for en påstand om hjemvisning gældende, at niecen alene skulle beskattes af gaven/gældseftergivelsen i det omfang fordringens værdi oversteg 0 kr. på tidspunktet for gældseftergivelsen.

For så vidt angik værdiansættelsen henviste niecen til, at kursen maksimalt kunne ansættes til det skønnede beløb på 210.000 kr. ifølge det foreliggende syn og skøn, men at værdien reelt var markant lavere, da niecen og ægtefællens formue ifølge en fremlagt formueopgørelse var negativ med et væsentligt beløb, og da ægtefællen havde afgivet insolvenserklæring under en fogedsag i foråret 2010 om et mindre beløb.

Overfor det synspunkt fra Skatteministeriets side, at der måtte lægges vægt på fordringens værdi for kreditor, jf. nærmere nedenfor, anførte niecen, at det var urealistisk med en retstilstand, hvor parternes egen vurdering af fordringen skulle være afgørende; en sådan retsstilling ville i sagens natur åbne op for skattefri gaveroverdragelser.

Skatteansættelsen måtte efter niecens opfattelse følgelig hjemvises med henblik på en fornyet ansættelse af fordringens værdi på tidspunktet for gældseftergivelsen i 2011.

Skatteministeriet anførte heroverfor, at niecen havde modtaget en skattepligtig gældseftergivelse på 630.000 kr., jf. statskattelovens § 4 og kursgevinstlovens § 21, stk. 1.

Ministeriets synspunkt var nærmere, at mosteren havde til hensigt at give en gave på 630.000 kr. i 2011, da mosteren således i hendes brev af 25/12 2011 til niecen havde skrevet, at hun med virkning fra 1/1 2011 ”... giver dig en gave, der svarer til det lån på kroner 630.000, som jeg har ydet dig”, og ”endvidere giver jeg dig et beløb på kroner 684.691, som er den skat, som gaven indebærer”. Efter ministeriets opfattelse var denne gave skattepligtig i overensstemmelse med udgangspunktet efter statskattelovens § 4, og skattepligten blev ikke ophævet eller ændret derved, at mosteren først udbetalte beløbet som et lån og derefter eftergav gælden.

Offentliggjort d. 5. december 2012

Ministeriet fremkom herefter med nogle synspunkter, der ikke hidtil er set i sager vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt en fordring er blevet nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen

Hvor niecen vedrørende fordringens kursværdi havde gjort gældende, at kursværdien skulle fastsættes til handelsværdien ved salg til tredjemand, henviste ministeriet til, hvad der vel nærmest må forstås som fordringens subjektive værdi for kreditor.

Ministeriet henviste herved nærmere til, at skatten af gaven med professionel bistand fra mosterens revisor var blevet beregnet af 630.000 kr., og at niecen havde selvangivet og betalt skat af denne værdi. Efter ministeriets opfattelse var debitor og kreditor således enige om, at der blev givet en gave til en værdi af 630.000 kr. Videre anførte ministeriet, at der ikke var grundlag for at tilsidesætte parternes kursfastsættelse af gældsrevet på gældseftergivelsestidspunktet, og at niecen allerede derfor skulle beskattes af gaven på 630.000 kr., da dette var ”fordringens værdi for kreditor”.

Ministeriet støttede dette synspunkt på, at gældsrevet ifølge skønserklæringen ikke var egnet til omsætning, og henviste herved til UfR 1998.1110/2 H om værdiansættelsen af et gældsrev, som en revisor havde modtaget som vederlag ved udtræden af et revisionsinteressentskab. Efter Højesterets opfattelse var det i denne sag afgørende, hvilken værdi gældsrevet måtte skønnes at have haft for den udtrædende revisor, da der ikke var et almindeligt marked for omsætning af denne type gældsrev, da det omtvistede gældsrev ikke var bestemt til eller egnet til omsætning på et sådant marked, og da en værdiansættelse baseret på erfaring fra det almindelige kapitalmarked derfor var af begrænset betydning.

Ministeriets synspunkter blev afslutningsvist kronet med såkaldte ”konsekvensbetragtninger”, hvor synspunktet var, at en imødekommelse af niecens påstand ville føre til en udhuling af reglerne om gavebeskatning, der fremdeles ville kunne undgås ved udstedelse af ikke-sikrede gældsrev på lempelige vilkår og efterfølgende gældseftergivelse.

Retten i Koldings dom

Ved Retten i Kolding fik niecen medhold i sin hjemvisningspåstand.

Offentliggjort d. 5. december 2012

Retten fandt som det første, at niecen først i 2011, hvor gælden blev eftergivet, fik en ”gave”, der skulle beskattes efter reglerne i kursgevinstlovens § 21.

Vedrørende den faktisk stedfundne beskatning af det eftergivne beløb konstaterede retten, at mosteren og niecen selvangav gaven/gældseftergivet med en værdi på 630.000 kr. og at mosteren indbetalte skatten heraf, alt efter hendes revisors opgørelse. Videre bemærkede retten, at der ikke var oplysninger omkring mosteren eller dennes revisors kendskab til niecens og hendes ægtefælles økonomi. På denne baggrund fandtes det forhold, at parterne havde selvangivet beløbet ens, ikke alene at kunne udgøre grundlag for beskatning efter kursgevinstloven § 21.

Vedrørende dernæst værdiansættelsen af fordringen konstaterede retten, at niecen havde bevisbyrden for, at fordringen havde en lavere værdi for mosteren end 630.000 kr. Da imidlertid niecens formue efter den fremlagte formueopgørelse var negativ i 2011 med omkring 3 mio. kr., og var negativ med over 1 mio.kr., uanset om der blev foretaget nogle omdiskuterede korrektioner, fandtes niecen at have sandsynliggjort, at hun ikke kunne indfri lånet fuldt ud i 2011.

Sagen blev herefter hjemvist til fastsættelse af fordringens værdi for kreditor.

Kommentar

Således som rettens præmisser vedrørende værdiansættelsen af fordringen er formuleret, ligger dommen på linie med hidtidig praksis vedrørende vurderingskriteriet ved fastlæggelse af fordringens værdi for kreditor.

Det må vist tilføjes, at end ikke Juridisk Vejledning synes at give nogen støtte til det af ministeriet fremførte synspunkt, nemlig at fordringens værdi skulle ansættes til et skønnet højere beløb med henvisning til, at fordringen ikke var egnet til omsætning - og særligt ikke til en kurs, der efter al sandsynlighed beroede på en retsvildfarelse hos skatteyderen, og som rent faktisk var virkelighedsfjern.

Det forhold, at parterne havde disponeret efter, at SKAT ville ansætte gavens værdi til 630.000 kr., beroede givetvis på en retsvildfarelse, og bør selvsagt ikke forpligte parterne ved en åbenbart urigtig skatteansættelse. Og videre: Selv om kreditor - fejlagtigt -

Offentliggjort d. 5. december 2012

troede, at niecen var solvent, bør dette ikke føre frem til en forøget beskatning af niecen. Ved bedømmelse af fordringens kursværdi er det således niecens økonomiske forhold, og ikke kreditors eventuelle vildfarelse, der bør være afgørende.

Ministeriet anførte under sagen såkaldte ”konsekvensbetragtninger”, hvorefter en imødekommelse af niecens påstand efter ministeriets opfattelse ville føre til en udhuling af reglerne om gavebeskatning, der fremdeles ville kunne undgås ved udstedelse af ikke-sikrede gældsbreve på lempelige vilkår efterfulgt af en gældseftergivelse, hvor gaven blev ansat til en værdi lavere en kurs pari.

Dette synspunkt kan ikke tiltrædes: Udlån til en debitor på svage fødder må så vidt ses give anledning til gavebeskatning allerede på udlånstidspunktet svarende til forskellen mellem fordringens nominelle værdi og fordringens kursværdi på udlånstidspunktet. Og er debitor solvent på tidspunktet for udlånet, vil en omgåelse som skitseret af ministeriet forudsætte, at debitor og kreditor har forudset debitors insolvens. Et ikke særligt sandsynligt scenarie.

Det må antages, at SKAT efter hjemvisningen vil ansætte fordringens værdi til 0, svarende til kursen på fordringen på gældseftergivelsestidspunktet, eller i hvert fald ikke over 210.000 kr. I så fald venter der niecen tilbagebetaling af en pæn del af de af mosterens indbetalte a´ conto skatter på 654.405 kr.

— o —